

Operátor/operátorka železniční dopravy (kód: 37-009-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo dopravy
Skupina oborů:	Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání:	Obsluha železniční dopravní cesty
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy pro činnost operátor železniční dopravy	3
Vedení dokumentace provozu železniční stanice pro činnost operátor železniční dopravy	3
Zpracování provozních údajů pro systémy výpočetní techniky	3
Vyřizování operativních záležitostí v železničním provozu	3
Obsluha sdělovacího zařízení	3
Poskytování informací o vlakových spojích	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy pro činnost operátor železniční dopravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se ve vybraných značkách grafikonu vlakové dopravy a v potřebných pomůckách grafikonu vlakové dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Prokázat znalost dopravních údajů v grafikonu a zapisovat je	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat základní právní a interní předpisy týkající se železniční dopravy	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení dokumentace provozu železniční stanice pro činnost operátor železniční dopravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vést dopravní deník	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vést telefonní zápisník	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Prokázat znalost grafikonu vlakové dopravy železniční stanice	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vést knihu předávky služby	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracování provozních údajů pro systémy výpočetní techniky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zadat údaje o plnění grafikonu vlakové dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhodnotit grafikon vlakové dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zadat údaje o narušení grafikonu vlakové dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyřizování operativních záležitostí v železničním provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost dopravních údajů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyřídit operativně záležitosti a problémy v železničním provozu během mimořádných situací	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vést předepsanou evidenci k operativnímu řízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha sdělovacího zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Obsluhovat informační a rozhlasové zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Obsluhovat sdělovací zařízení pro řízení drážní dopravy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Obsluhovat zařízení interní počítačové sítě	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Hlásit srozumitelně a stručně při poruše informačního zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Poskytování informací o vlakových spojích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat grafikon vlakové dopravy	Ústní ověření
b) Prokázat znalost jízdního řádu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Komunikovat s cestující veřejností	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) a prokazatelně doložit absolvování Kabinetu bezpečnosti práce, jehož součástí jsou zejména podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, požární ochrany (PO) a poskytování první pomoci. Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=2855&kod_sm1=14).

Kritéria by měla být pokud možno ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů zejména v oblasti obsluhy dopravní cesty.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Při ověřování kompetence Vedení dokumentace provozu železniční stanice pro činnost operátor železniční dopravy musí uchazeč mít k dispozici dopravní deník, telefonní zápisník a knihu předávky služby, kde předvede a zapíše minimálně 1 událost pro každou z dopravní dokumentace, kterou mu určí zkoušející.

Při ověřování kompetence Vyřizování operativních záležitostí v železničním provozu autorizovaná osoba namátkově vybere minimálně 3 dopravní údaje.

Při ověřování kompetence Obsluha sdělovacího zařízení předvede uchazeč minimálně 1 nahlášení poruchy informačního zařízení dle pokynů zkoušejícího.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *železničář* s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v TP *vedoucí posunu, vedoucí obsluhy nákladních vlaků*, nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň (např. *výpravčí*) v oblasti provozování železniční dopravy nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování dráhy nebo ve funkci učitele odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně jeden rok v období posledních 5 let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici příslušný typ sdělovacího a zabezpečovacího zařízení železniční stanice, prostory pro teoretickou a praktickou část zkoušky, technologické postupy a předpisy související s dopravním výkonem, dopravní prostředky a technická zařízení.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace

Dopravní vzdělávací institut, akciové společnost